

Spis treści

Słowo wstępne	9
Skróty	13
Rozdział 1	
ROZUMIENIE „PROBLEMÓW MNIEJSZOŚCI”	15
Wprowadzenie	15
„Problem mniejszości”	17
Różnorodność jako problem	19
Mniejszości jako polityczni outsiderzy	24
Prawa mniejszości	28
Podsumowanie	32
Rozdział 2	
RELIGIA	34
Wprowadzenie	34
Religia jako problem różnorodności	35
Religia we wspólnocie	37
Religia i średniowieczne <i>universitas</i>	39
Religia i dynastia	42
Religia i naród	46
Religia obywatelska	47
Religia etniczna	49
Religia i imperium	51
Religia a wielokulturowość	54
Religia między wspólnotami	58
Konflikt między religijnymi <i>universitae</i>	58

Koegzystencja w ramach społeczności międzynarodowej	60
Traktaty, przekazane terytoria i mniejszości religijne	61
Religia a „standard cywilizacji”	63
Mniejszości religijne a ekspansja społeczności międzynarodowej ..	65
Religia a prawa człowieka	68
Prawa mniejszości religijnych	
„Problem mniejszości religijnych”	72
Odpowiedź praw mniejszości	73
Prawo do wierzenia	73
Prawo do kultu	74
Prawo do życia zgodnie z przekonaniami religijnymi	75
Prawo do ochrony przed dyskryminacją lub prześladowaniem	
ze względu na religię	76
Podsumowanie	77

Rozdział 3

RASA	78
Wprowadzenie	78
Rasa jako problem różnorodności	79
Rasa w ramach wspólnoty	79
Rasa a średniowieczne <i>universitas</i>	80
Rasa a dynastia	82
Rasa a naród	84
Obywatelsko-postępowy pogląd na rasę	85
Etniczno-naturalistyczny pogląd na rasę	87
Problem kategorii rasowych	90
Rasa a imperium	93
Rasa a wielokulturowość	96
Rasa pomiędzy wspólnotami	101
Cywilizacja i „brzemie białego człowieka”	102
Europa a świat nieeuropejski	102
Standard cywilizacji	104
Święte posłannictwo cywilizacji	106
Równość ludów	107
Ekspansja społeczności międzynarodowej przed 1945 rokiem	109
Dekolonizacja po 1945 roku	113
Międzynarodowa ochrona przed rasizmem	114
Prawa mniejszości rasowych	
„Problem mniejszości rasowych”	117
Odpowiedź praw mniejszości	118

Prawo do samostanowienia	119
Prawo do równego traktowania	120
Prawo do rekompensaty za dawne niesprawiedliwości	121
Podsumowanie	122

Rozdział 4

JĘZYK	124
Wprowadzenie	124
Język jako problem różnorodności	124
Język we wspólnocie	125
Święty język	126
Język dynastyczny	129
Język obywatelski	133
Język etniczny	136
Język imperialny	139
Język wielokulturowy	141
Język pomiędzy wspólnotami	143
Cisza pomiędzy średniowiecznymi <i>universitae</i>	144
Dialog w społeczeństwie międzynarodowym	146
Język i terytorium	147
Terytoria określające języki	147
Języki określające terytoria	149
Prawa mniejszości językowych a ustalanie terytorialne	150
Język a prawa człowieka	152
Prawa mniejszości językowych	
„Problem mniejszości językowych”	154
Odpowiedź praw mniejszość	155
Prawo do mówienia językiem mniejszości	157
Prawo do gwarantowanej przez państwo edukacji	
w języku mniejszości	159
Prawo do bycia rozumianym przez państwo	161
Podsumowanie	163

Rozdział 5

ETNICZNOŚĆ	164
Wprowadzenie	164
Etniczność jako problem różnorodności	165
Przynależność etniczna w ramach wspólnoty	166
Przynależność etniczna a średniowieczna <i>universitas</i>	168
Przynależność etniczna a dynastia	171

Przynależność etniczna a naród	176
Naród jako koncepcja sporna	178
Obywatelskie państwa narodowe	180
Etniczne państwa narodowe	182
Przynależność etniczna a imperium	187
Przynależność etniczna a wielokulturowość	190
Przynależność etniczna między wspólnotami	195
Narodowe samostanowienie	197
Samostanowienie ludów	200
Etniczność a prawa człowieka	202
Prawa mniejszości etnicznych	
„Problem mniejszości etnicznych”	206
Odpowiedź praw mniejszości	207
Prawo do bycia innym	208
Prawo do uczestnictwa w życiu publicznym jako mniejszość	209
Prawo do samorządności	211
Podsumowanie	213

Rozdział 6

POZA „PROBLEM MNIEJSZOŚCI”?	215
Różnorodność a wspólnota	215
Wymuszanie dostosowania się	217
Uznanie różnorodności	220
Prawa mniejszości jako ramy moralne i prawne	221
Trudne wybory	223

Załącznik A: Deklaracja Praw Osób Należących do Mniejszości

Narodowych lub Etnicznych, Religijnych i Językowych	226
Załącznik B: Wybrane dokumenty	232

Bibliografia	237
Indeks wybranych pojęć i nazwisk	247